

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.255/2022/6.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Moldován és Társai Ügyvédi Iroda (felp. képv. címe, levelezési cím: felp. képv. lev. címe, ügyintéző: dr. Mátó Géza ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (felp.1 címe) felperesnek – a dr. Péchy Kristóf ügyvéd (Cím7) és a GK. Szabó Ügyvédi Iroda (felp.1 címe, ügyintéző: dr. Szabó Géza Krisztián ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (alp.1 címe) alperes ellen kártérítés megfizetése tárgyában indult perben, amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a dr. Sebők Tamás Attila kamarai jogtanácsos által képviselt **Alperesi beavatkozó1** (alp. beavatkozó címe) a perbe beavatkozott, a Fővárosi Törvényszék 24.M.70.323/2021/47. számú ítéletével szemben az alperes által 49. sorszámon, a felperes által 50. sorszámon előterjesztett fellebbezések folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 405.770 (négy százöttezer-hétszázhetven) euró kártérítést és ezen összeg után 2020. június 25. napjától a kifizetésig járó a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes az Európai Központi Bank által meghatározott alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatot, valamint 3.686.660 (hárommillió-hatszáznyolcvanhatezer-hatszázhatvan) forint + áfa első- és 1.200.000 (egymillió-kétszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, továbbá 77.000 (hetvenhétezer) forint eljárási költséget a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására az abban megjelölt előirányzat-felhasználási keretszámlára.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint elsőfokú eljárási illetéket, továbbá 2.500.000 (kétfmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára az esedékesség napjáig.

Az ítéltábla tájékoztatja az alperest, hogy a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé, ezen időpontban a követelés nyomban esedékessé válik, amivel egyidőben megkezdődik az illeték behajtásával kapcsolatos végrehajtási jog elévülése is. Az illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 illetékbevételi számlájára kell befizetni, a közleményben fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság határozata és az általa megállapított tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. október 4. napján meghozott 24.M.70.323/2021/47. számú ítéletével kártérítés címén 202.885 Euró és ezen összeg után 2020. június 25. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű kamat megfizetésére kötelezte az alperest. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság akként rendelkezett, hogy a felek maguk viselik a költségeiket, az eljárás során felmerült költségek, továbbá az eljárási illeték megfizetése tárgyában a pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel határozott.

[2] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesi gazdasági társaság egyedüli tagja és tulajdonosa a németországi székhelyű felp. anyavállalat neve. (a továbbiakban: anyavállalat). Az anyavállalat ügyvezetői és tulajdonosai ügyvezető1 és ügyvezető2, akik önálló cégjegyzésre jogosultak az anyavállalat tekintetében, a leányvállalatok, köztük a felperest érintő kérdésekben pedig közösen jártak el és közösen hoztak döntéseket.

[3] A felperesi társaság az alperes egyik európai leányvállalata, amelynek 2003. július 10-e óta az alperes volt az ügyvezetője munkaviszony keretében. Az ügyvezetői megbízatás határozott időtartamra szólt, az alperes tekintetében a munkáltatói jogkört az anyavállalat ügyvezetői gyakorolták. Az alperes a leányvállalat1 és a szerb leányvállalatoknak is ügyvezetője volt.

[4] 2020. június 25. napján az alperes a ügyvez.2 e-mail címe1 e-mail címről üzenetet kapott, melyben az e-mail írója – magát ügyvezető2nek kiadva - arról érdeklődött, hogy az alperest megkereste-e már egy egyéb érdekelt1 a KPMG-től. Az alperes válaszolt az e-mailre és „Szia ügyvezető2 keresztneve” megszólítással tájékoztatta az e-mail íróját arról, hogy a nevezett személy nevét sosem hallotta és nem beszélt vele. Ugyanaznap röviddel később az e-mail írója ismét e-mailt küldött az alperesnek, amelyben tájékoztatta, hogy további utasításokat egy magán e-mail címről, a ügyvez.2 e-mail címe2 címről fog számára küldeni. Felhívta az alperes figyelmét arra, hogy az ügyletet titokban kell tartani és kérte, hogy a napi bankszámlaegyenleget a megjelölt magán e-mail címre küldje meg. A későbbiekben a levelező erről a magán e-mail címről tartotta a kapcsolatot az alperessel, a következő üzenet még ugyanazon a napon röviddel később érkezett. Abban az üzenet írója nemcsak a magyar, hanem a leányvállalat1 és a szerb leányvállalatok tekintetében is érdeklődött a bankszámlaegyenlegekről. Az alperes eleget téve a levélben foglalt felhívásnak, e-mailben átküldte mindhárom társaság bankszámlaegyenlegét.

[5] _____ Ezt követően ugyanazon a napon, 2020. június 25-én 11 óra 14 perckor az üzenet írója arról tájékoztatta az alperest, hogy egy külföldi vállalat felvásárlása van folyamatban. Ez egy szigorúan bizalmas ügylet, ezért elengedhetetlen, hogy az ezzel kapcsolatos információt senkivel, semmilyen módon ne ossza meg a társaságon belül, sem telefonon, sem szöveges vagy hangüzenet formájában. Egyúttal arra hívta fel az alperest, hogy haladéktalanul vegye fel a kapcsolatot egyéb érdekelt úrral egyéb érdekelt e-mail címe és tőle kérje el a másik cég banki adatait 487.088 Euró összeg átutalása érdekében. Kifejezetten felhívta az üzenet írója az alperest arra, hogy bizalmi okokból kizárólag az általa megadott magán e-mail címen tartsák a kapcsolatot.

[6] Az alperes tájékoztatta a levél íróját, hogy nem áll rendelkezésre az e-mailben jelzett teljes összeg, mivel a három leányvállalat számláján összesen 425.197 Euró van. A levél írója erre úgy reagált, hogy ebben az esetben 405.770 Euró legyen átutalva, a továbbiakat a levél írója intézi. A felek között még abban a tárgyban folyt egyeztetés, hogy lehetséges-e két számláról az átutalás, amire a levél írója igenlő választ adott azzal a sürgetéssel, hogy az utalásnak még azon a napon meg kell történnie.

[7] Az alperes 2020. június 25-én 12 óra 26 perckor írt e-mailjében tájékoztatta az üzenet küldőjét arról, hogy az utalást elindította, a bank átutalási igazolására vár, amit majd továbbít egyéb érdekeltnek is. Az alperes tájékoztatást kért a levél írójától arra vonatkozóan, mit mondjon a könyvelőnek egy ilyen jelentős összeg város neve2ba történő átutalása okáról. A levél küldője válaszában azt közölte, hogy az alperes bármit közölhet a könyvelővel, amit megfelelőnek talál, ez lehet új gépek vásárlása, vagy új szállítónak történő kifizetés. A hivatalos bejelentésig azonban a konkrét, valós ügyletről nem szabad tájékoztatást adni. 2020. június 26-án 14 óra 1 perckor az üzenet küldője azt közölte az alperessel, hogy minden rendben van, jelenleg nincs további teendő. A hétvége elteltével a következő hétfői napon, 2020. június 29-én 9 óra 55 perckor az alperes ugyanarról a magán e-mail címről újabb üzenetet kapott, amelyben az üzenet írója közölte, hogy egyéb érdekelt1 vezetékeve úr megerősítését várja, de egyébként a kifizetés rendben megérkezett.

[8] 2020. június 29-én 16 óra 8 perckor az üzenet írója arról tájékoztatta az alperest, hogy egyéb érdekelt1 vezetékeve úr megerősítette, megkapták az összes dokumentumot, a pénz is megérkezett és a későbbiekben még jelentkeznek. Június 30-án 9 óra 5 perckor továbbra is a ügyvez.2 e-mail címe2 címről újabb megkeresés érkezett az alperes részére, amely arra vonatkozott, hogy egy másik kifizetést is teljesíteni kell 947.880 Euró összegben, amit két tranzakcióra kell szétosztani és ismét egyéb érdekelt1pal kell felvenni a kapcsolatot. Az alperes arról tájékoztatta az e-mail küldőjét, hogy már nincs több pénz egyik leányvállalat számláján sem és érdeklődött más kommunikációs lehetőségről az üzenet küldőjével. Az alperes javaslatára végül az e-mail küldője egy WhatsApp elérhetőséget javasolt azzal, hogy továbbra is sürgette, az újabb átutalásnak is azon a napon meg kell történnie.

[9] Az alperes az újabb fizetésre történő felhívást követően, 2020. június 30-án délelőtt 10 óra 23 perckor felhívta egyéb érdekeltet az anyavállalatnál, mert egyeztetni kívánt ügyvezetőrel. ügyvezető 14 óra 15 perckor tudta visszahívni az alperest és a beszélgetés során vált világossá az alperes számára, hogy a korábbi üzeneteket nem a német ügyvezetőtől kapta. Ezek után került sor a bank értesítésére és rendőrségi feljelentés megtételére, azonban a banki utalás visszahívására az eltelt időre tekintettel nem volt lehetőség. Budapest Rendőr-főkapitányság Gazdasági Bűnözés Elleni Főosztálya Kiberbűnözés Osztálya 2020. július 1-jén az alperes feljelentése alapján elrendelte a nyomozást. Az eljárás során az alperes, mint sértett meghallgatására is sor került.

[10] Az elsőfokú bíróság a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 179. § (1), (2) bekezdése, továbbá 209. § (5) bekezdése alapján vizsgálta az alperes kártérítési felelősségét a keresetben megjelölt 405.770 euró és késedelmi kamata tárgyában. A munkajogi szabályok alkalmazását azzal indokolta, hogy az alperes az ügyvezetői feladatokat munkaviszonyban látta el.

[11] Annak tisztázása körében, hogy történt-e kártérítési felelősséget megalapozó magatartás, nem az Mt. 8. § (1) bekezdésében meghatározott általános magatartási követelményeket, hanem a munkavállaló munkavégzésére irányadó, az Mt. 52. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott rendelkezéseket vette figyelembe.

[12] Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított a kártérítési felelősséget érdemben befolyásoló jelentőséget annak, hogy az alperes nem rendelkezett munkaköri leírással. Ezzel szemben ugyanis megállapítható volt, hogy hosszú évek óta végezte az ügyvezetői feladatokat, ennek részeként a bankszámláról történő utalásokat is. Tisztában volt a szokásos munkavégzési gyakorlattal, a munkáját egyedi utasítások és a munkahelyen kialakult szokások szerint végezte. A beszállítók számláival és a szokásos ügymenettel kapcsolatos utalásokat külön felhívás nélkül is ellátta. ügyvezető2 törvényes képviselő nyilatkozata és ügyvezető1 tanúvallomása alapján megállapítható volt, hogy az anyavállalat ügyvezetői és az alperes között írásban, illetve telefonon is folyamatos egyeztetés zajlott. Ilyen egyeztetések előzték meg az osztalékok kifizetését is, amelybe a német ügyvezetőkön kívül kontroller1, az anyacég gazdasági tanácsadója és cégvezető1, az anyacég ügyvezetője is be volt vonva. A szokásosnál nagyobb összegű kifizetésekre, utalásokra mindig az ügyvezetők, a cégvezető és a gazdasági tanácsadóval történő egyeztetést követő utasításra került sor. Az alperes ezért nem hivatkozhatott alappal arra, hogy nem ismerte a munkáltatói gyakorlatot. Az ismert ügyfelekhez kapcsolódó számlákkal összefüggő utalásokat az alperes külön egyeztetés nélkül intézhette, de ez nem vonatkozott a nem szokásos, illetve az osztalékkal kapcsolatos utalásokra. Ilyen esetekben mindig sor került egyeztetésre az anyavállalat vezetőivel telefonon, vagy e-mail útján.

[13] A konkrét perbeli összeg átutalásakor az alperes nem a kialakult gyakorlatnak megfelelően járt el, mert nem egyeztetett a feletteseivel. Ezzel a munkaköri kötelezettségeit megszegte, hiszen egy kizárólagosan ügyvezető2nek tulajdonított felhívás alapján a felperes számláján lévő csaknem teljes pénzkészletet átutalta.

[14] Az elsőfokú bíróság a beavatkozó vitatása okán megállapította, hogy az alperes ügyvezetőként az Mt. 208. § (1) bekezdése alapján vezető munkavállalónak minősült, függetlenül attól, hogy más gazdasági társasággal összefüggésben felmerült-e az összeférhetetlenség kérdése. Ez utóbbi körülmény tehát nem befolyásolta az alperes jelen perben vizsgált kártérítési felelősségét. A felróhatóságot arra figyelemmel kellett vizsgálni, hogy szándékos károkozásra a felperes nem hivatkozott, azonban a vezetőállású munkavállaló gondatlan károkozás esetén is a teljes kárért felel. Gondatlanság abban az esetben állapítható meg, amennyiben a károkozó előre látja magatartásának lehetséges következményeit és könnyelműen bízik azok elmaradásában, vagy a magatartása lehetséges következményeit azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet, körültekintést elmulasztja.

[15] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság nyomatékosan vette figyelembe, hogy a perbeli esemény nem egy szokásos piaci tevékenység, nem egy szokásos tranzakció volt. Olyan rendkívüli szituáció volt, amely során az alperesnek is fokozott gondossággal kellett volna eljárnia annak ellenére, hogy az első e-mailből még nem kellett felismernie a csalást. Annak ellenére, hogy az első üzenet valóban két e-mail címet tartalmazott, annak első része az anyavállalatra utalt, ebből az alperes feltételezhette, hogy ténylegesen az anyavállalattól kapott üzenetet.

[16] A KPMG-re való hivatkozás sem volt feltűnő, mivel az alperesnek nem kellett tudnia, hogy az anyavállalat kapcsolatban állt-e ezzel a tanácsadó céggel, függetlenül attól, hogy a felperesi társaságnak nem volt vele üzleti kapcsolata. Mindezt alátámasztotta ügyvezető2 törvényes képviselőként tett nyilatkozata, aki elismerte, hogy az anyavállalat döntéseiről, kapcsolatairól az alperes nem feltétlenül rendelkezett információval és a döntésekre vonatkozóan indokolást sem kérhetett. Annak ellenére, hogy az alperes tudta, az anyavállalat gazdasági tanácsadója a cég1 és cég2, azt nem kellett tudnia, hogy az anyavállalat üzleti kapcsolatban állt-e a KPMG-vel is.

[17] Az elsőfokú bíróság amiatt sem találta megállapíthatónak az alperes gondatlanságát, hogy nem ismerte fel magán e-mail címéről történő levelezés jelentőségét. Az alperes sem állította, hogy ügyvezető2 valaha is a magán e-mail címéről levelezett vele. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság álláspontja szerint egy magán e-mail címről történő bejelentkezés nem kizárt és nem tér el olyan mértékben az általános eljárási rendtől, amelyet az alperesnek gyanúsnak kellett találnia. Összességében a levelezésnek ebben a fázisában az alperes még azt feltételezhette, hogy a tervezett ügylet egyeztetési szakban van.

[18] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint annak a körülménynek, hogy teljes titoktartásra és a cégen belüli kommunikáció teljes lezárására szólította fel az üzenet küldője az alperest, már gyanúsnak kellett volna lennie azzal, hogy egy ilyen kérés sem tért el feltétlenül az általános gyakorlattól. Erre amiatt következtetett az elsőfokú bíróság, mert az alperes csatolt olyan e-mailt a perben, amelyet kizárólag ügyvezető2től kapott. Az üzenet nem utalási tranzakcióra vonatkozott, azonban az másolatként nem lett másoknak megküldve. A

titoktartással kapcsolatban az elsőfokú bíróság annak is jelentőséget tulajdonított, hogy az alperesnek nem kellett tisztában lennie azzal, miért kívánják titokban tartani az ügyletet, alappal feltételezhette, hogy az ügylet még egyeztetési szakaszban van.

[19] Akkor kellett nyilvánvalóvá válnia az alperes számára, hogy nem ügyvezető²rel levelez, amikor magasabb összeg átutalását kérték tőle, mint ami a társaság számláján rendelkezésre állt. Az alperesnek ekkor fel kellett ismernie, hogy egy távol-keleti cég felvásárlása a KPMG közreműködésével, nem lehetett egy hirtelen ötlet a német ügyvezetés részéről, mert szükséges volt előtte tisztázni a rendelkezésre álló pénzeszközöket. Nem találta alaposnak az elsőfokú bíróság az alperes azon hivatkozását, hogy az összeg azért nem keltett számára gyanút, mert az nagyjából megegyezett a korábban előirányzott osztalék összegével. Az osztalék kifizetése ugyanis minden esetben komoly egyeztetési folyamatot követően történt meg. Az alperes a leányvállalat¹ cégtől utalt át egy összeget annak érdekében, hogy meglegyen a teljes összeg. Mindezt úgy tette, hogy előzetesen nem egyeztetett telefonon ügyvezető²rel, ami gondatlan magatartásnak minősült, hiszen a korábbi gyakorlat szerint nemcsak e-mailben, hanem telefonon is tartották a kapcsolatot.

[20] Az elsőfokú bíróság kirívóan gondatlannak találta az alperes magatartását amiatt, hogy az összeg átutalását megelőzően nem kereste közvetlenül a német ügyvezetőt és az átutalással szinte teljesen kiürítette a felperes számláját. A levelezés folytatásának, a későbbi alperesi magatartásnak a károkozás bekövetkezése, a gondatlanság szempontjából nem tulajdonított jelentőséget.

[21] Bizonyított volt a kár bekövetkezése és azösszezszerűség is. A felperest ért kár a város neve²i bankszámlára történő utalással realizálódott. Az okozati összefüggés is nyilvánvaló volt, hiszen az utalást nem vitatottan az alperes teljesítette, aki az adott helyzetben felróható módon járt el.

[22] Az Mt. 179. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása körében az elsőfokú bíróság a következő tényeknek tulajdonított jelentőséget. A felperesi törvényes képviselő perbeli nyilatkozata szerint nem volt oktatás arra vonatkozóan, hogy az ún. „spam” e-maileket hogyan lehet kiszűrni. A munkáltató figyelemfelhívása kizárólag arra vonatkozott, hogy a szokatlan e-maileket nem szabad megnyitni és azokat ki kell törölni. ügyvezető¹ a tanúvallomásában nem tudta megjelölni, hogy mitől lehet felismerni az adathalász e-maileket. Nem vitatott peradat volt, hogy korábban érkeztek más leányvállalatokhoz hasonló csaló üzenetek, azonban erről a tényről nem tájékoztatták a magyar leányvállalatot, illetőleg ezzel kapcsolatos figyelemfelhívás nem történt az alperes irányába. Ezzel a felperes közrehatott a kár bekövetkezésében, hiszen az előzetes tájékoztatással megelőzhető volna az alperesi utalás teljesítését. Nem találta a kár bekövetkezésében történő közrehatásnak, hogy oktatásra nem került sor, mivel az ún. „spam” e-mailek olyan sokfélék, hogy arra vonatkozóan oktatás nem adható. A többi leányvállalathoz érkező e-mail-ekről azonban arról mindenképpen kellett volna tájékoztatást adni, ennek elmaradása károsulti közrehatásnak minősült.

[23] Az elsőfokú bíróság a Pénzkezelési Szabályzatnak nem tulajdonított jelentőséget a kéresemény szempontjából, hiszen ez egy olyan általános folyamatleírást tartalmaz, amely a konkrét rendkívüli helyzetre nem volt alkalmazható. Ilyen rendkívüli szituációban történő átutalásra korábban nem volt példa a felperesnél. Ennek ellenére célszerű lett volna az átutalásokat összeghatárhoz kötni, ahhoz kapcsolódó eljárási rend meghatározásával. Ehelyett a felperesnél csak arra volt szabályozás, hogy a 6.000.000 forintot meghaladó szerződések jóváhagyása az anyavállalat kizárólagos hatáskörébe tartozik. Ez azonban nem azonos az átutalásokkal. Az elsőfokú bíróság ezért az átutalásokra vonatkozó szabályozás hiányosságát is felperesi közrehatásként értékelte.

[24] Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy a felperes nem működtetett ún. SPF Record védelmi rendszert a számítógépeken, ami alkalmas az ún. „spam” üzenetek kiszűrésére. Egy ilyen rendszer kiszűrte volna a csaló üzenetet. ügyvezetői tanúvallomása szerint az e-mailes levelezőrendszert az anyavállalat működtette, tehát a felperesnél a biztonsági rendszer hiánya nem az alperes terhére volt értékelendő. Ugyanakkor a felperes nem vitatta, hogy az SPF rendszer általánosságban alkalmas a „spam” üzenetek kiszűrésére. Ezért a rendszer alkalmazásának hiánya is a felperes kármegelőzési kötelezettsége megszegése körében volt értékelendő.

[25] Az elsőfokú bíróság a kármegosztás körében megállapította, hogy a felperes részéről jelentős mértékű kötelezettségszegés valósult meg a magasabb összegű átutalásokra kialakított eljárásrend és a többi leányvállalathoz érkező „spam”-ekre történő figyelemfelhívás elmaradásával, továbbá a „spam”-eket kiszűrő levelezési biztonsági rendszer hiányával és a felperes ezzel legalább 40 %-ban hozzájárult a kár bekövetkezéséhez.

[26] Az elsőfokú bíróság az előreláthatóság kérdését arra figyelemmel vizsgálta, hogy a felperes vezetőállású munkavállaló volt és egy gazdasági társaság esetében folyamatosan merülnek fel a működés során kockázatok, amelyek indokoltá teszik a vezetés részéről, hogy előre kalkulálja a társaság gazdasági helyzetét, a pénzügyi helyzet alakulását. Az előreláthatóságot a károkozás időpontjában fennállt események alapján kellett vizsgálni. Az alperes, mint a felperesi társaság ügyvezetője hosszú évek tapasztalatával és kellő szakértelemmel rendelkezett, ismerte a korábbi évek során közte és az anyavállalat között kialakult kapcsolattartási módot, amelynek részeként az üzenetek túlnyomó részében a német ügyvezetők másolatban egymást mindig feltüntették az e-mailekben. A nem szokásos jellegű és összegű utalásoknál mindig részt vett még további vezető is az anyavállalat részéről az egyeztetésben. A kár bekövetkezése kockázatával az alperesnek mindezekre tekintettel számolnia kellett, hiszen a társaság csaknem teljes pénzüsszegét átutalta és előzetesen ügyvezető2nél sem kérdezett rá az ügyletre. A kár bekövetkezésével kellő gondosság mellett számolnia kellett.

[27] Az elsőfokú bíróság az Mt. 190. §-a alkalmazása körében, a Kúria BH2019.253 számon közzétett döntésére hivatkozva hangsúlyozta, hogy a kár mérséklésére vonatkozó jogintézmény célja nem az, hogy a károkozó munkavállalót mentesítse a tényleges kár megfizetése alól, hanem az, hogy a kisebb felelősséggel, de kirívóan nagy összegben

keletkezett kár esetén a munkavállalót ne terhelje a teljes kár megtérítésének kötelezettsége. Jelen ügyben a bekövetkezett kár összege kirívóan magas volt, az alperes magatartása kirívóan, súlyosan gondatlannak minősült, hiszen a felperes számláján lévő szinte teljes összeget átutalta a csalóknak. Nem vonta be az anyavállalat ügyvezetőit, csupán az utalást követő három nap elteltével hívta fel ügyvezetőt először. Az alperes személyi, családi körülményei tekintetében rendkívüli méltánylást érdemlő körülménynek tekintette, hogy két kiskorú gyermekkel rendelkezik, akik taníttatása, támogatása az alperest terheli, mivel az élettársa – a gyermekei édesanyja - súlyos daganatos megbetegedésben szenved, egészségi állapota további alakulása pedig bizonytalan. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a kár további 10 %-ának megfizetése alól mentesítette az alperest, ezért a kármegosztásra is figyelemmel az alperest a keresetben érvényesített kár 50 %-ának megfizetésére kötelezte. Az elsőfokú bíróság nem találta alkalmazhatónak az EBH2000.252 számú ügyben kifejtetteket, mivel jelen ügyben nem szándékos károkozás történt. A BH2000.513 számú döntés sem volt irányadó, mert az alperes nem bűncselekménnyel okozta a kárt.

A felperes fellebbezése

[28] Az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében a felperes a keresetet elutasító részében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felmerült kár további 50 %-a, azaz a további 202.885 forint kár, továbbá első- és másodfokú perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy a Pp 265. § (1) bekezdésére alapított tájékoztatással egyezően a bizonyítási kötelezettségének a perben eleget tett, melyre tekintettel megalapozatlan volt a kereset részben történő elutasítása.

[29] Másodlagos fellebbezési kérelme a Pp. 381. §-a alkalmazásával az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítására irányult. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés a), c), d) pontjaiban határozta meg, emellett az Mt. 20. § (1) bekezdése, 52. § (1) bekezdése, 179. § (1), (4) bekezdése, 190. §-a, továbbá a Pp. 237. § (2), (3) bekezdése, 263. § (1) bekezdése, 265. § (1) bekezdése és 279. § (1) bekezdése megsértését állította.

[30] Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperesnek nem kellett gyanúsna találnia a hozzá érkező első e-mait. Annak kellett jelentőséget tulajdonítani, hogy a feladó valódi e-mail címe, az idegen e-mail címl egyértelműen látható volt az üzenetben. Ebből pedig nyilvánvalóvá kellett válnia az alperes számára, hogy ez nem lehet ügyvezető2 céges e-mail címe, hiszen napi szinten használták a felek az elektronikus levelezést egymás között. A csalás lehetőségét amiatt is fel kellett ismernie, mivel a hasonló jellegű „spam”, illetve adathalász üzenetek érkezése, veszélyes volta, széles körben is ismert, köztudomású tény.

[31] Az elsőfokú bíróság alaptalanul fogadta el bizonyított tényként, hogy más leányvállalatok is kaptak a perbelihez hasonló csaló e-maileket és erről az anyavállalat nem

adott tájékoztatást az alperesnek. A perben nem nyert bizonyítást, hogy ilyen üzenetekről az anyavállalat képviselői az alperesnek küldött e-mailt megelőzően tudomást szereztek. Azt lehetett megállapítani, hogy 1-2 nappal korábban érkeztek ilyen üzenetek más leányvállalatokhoz is. Tévedett azonban az elsőfokú bíróság akkor, amikor ezt a kármegelőzési kötelezettség megsértése körében értékelte a felperes terhére.

[32] Az Mt. 52. § (1) bekezdés c) pontja alkalmazásában jelentősége volt annak a nem vitatott ténynek, hogy az alperes közel 20 éve a felperes ügyvezetője. A magyarországi leányvállalat egy kis személyi állományú, 1-3 főt foglalkoztató társaság, amely nevében kizárólag az alperes volt jogosult az utalásokra. Az utalásokra vonatkozó utasítások soha nem érkeztek kizárólagosan ügyvezetőtől. Az ezzel kapcsolatos gyakorlat, szokások egyértelműen ismertek voltak az alperes számára, ezért az nem is igényelt írásba foglalást. Az elsőfokú bíróság elmulasztotta indokolni, hogy az írásbeli szabályozás milyen módon akadályozhatta volna meg a konkrét károkozást, hiszen a csaló éppen arra hívta fel az alperest, hogy senkit nem értesítsen és ne a kialakult szokások szerint járjon el.

[33] A felperes vitatta az elsőfokú bíróság ítéletét az informatikai védelmi rendszer alkalmazását illetően is, hangsúlyozva, hogy ilyen számítástechnikai rendszer bevezetéséért kizárólag az alperes, mint ügyvezető volt felelős. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság iratellenesen hivatkozott arra az ítéletében, hogy a felperes nem vitatta, az SPF alkalmas a csaló e-mailek kiszűrésére. A 11. számú utóiratában ugyanis egyértelműen kifejtett, hogy az alperes által a perben becsatolt SPF Recordra vonatkozó leírás sem tartalmazta, hogy azzal a hekkertámadások minden esetben megelőzhetők, kizárhatók.

[34] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság megalapozatlan következtetésekre jutott a felperes közrehatása tekintetében. A felperesi magatartás és a bekövetkezett kár között semmilyen okozati összefüggés nem volt. Ezzel szemben a károkozótól nagyobb mértékben várható el, hogy felismerje a kár bekövetkezése lehetőségét. A károsulttól a kár elhárítására irányuló, a szokásosat meghaladó készenlét nem várható el. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság által alkalmazott 40 %-os közrehatás megalapozatlan volt, ugyanakkor az arány megállapításának konkrét mértékét sem indokolta az ítéletben.

[35] A kártérítési igényt nem a német anyavállalat, hanem a magyarországi kft., mint az alperes munkáltatója érvényesítette. A konkrét kár is a felperesnél következett be. A felperesnek az egyetlen ügyvezetője az alperes volt. A kármegelőzési kötelezettség szempontjából kizárólag a felperesi magatartást, illetőleg a felperes képviselőiben tett nyilatkozatokat lehetne figyelembe venni. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság tévesen az anyavállalat, illetőleg az anyavállalat képviselőiben eljáró ügyvezetők mulasztásait vizsgálta és azt azonosította a felperesi munkáltató kármegelőzési kötelezettségével.

[36] A felperes álláspontja szerint a BH2019.253 számú jogesetben kifejtettek jelen ügyben is jelentőséggel bírtak az Mt. 190. §-a alkalmazását illetően. Az iránymutató döntés

értelmében ugyanis vizsgálni kell a konkrét károkozó magatartást, a bekövetkezett kár nagyságát, a megtérítés felekre gyakorolt hatását, az adott ügy tényállására figyelemmel. Nem lehetséges azonban a munkavállaló szociális szempontjainak kizárólagos figyelembevétele, mivel abban az esetben a kártérítés jogi intézménye elveszítené a jelentőségét. A kúriai döntésben a kár hasonlóan jelen jogvitához egy munkahelyi szabály megsértésével megvalósuló, súlyosan gondatlan magatartás eredményeként valósult meg. Jelen perben megállapítható volt, hogy nem állt fenn rendkívüli méltánylást érdemlő körülmény az alperes vagyoni körülményeit illetően sem, hiszen a felperesnél elért nettó havi alapbére 1.688.467 forint volt, ami jelentősen meghaladja a KSH által közzétett átlagkereseti adatokat.

Az alperes fellebbezése

[37] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását és a felperes első- és másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte. Másodlagos fellebbezési kérelmében az általa fizetendő kártérítés további jelentős mérséklését kérte, amit a kár 1 %-ában, azaz 4.057 Euró összegben kért meghatározni. Amennyiben erre nem lát lehetőséget a másodfokú bíróság, úgy az általa indokoltnak talált összeg meghatározásával, a perköltségek és az eljárási költségek ehhez arányosított összegével kérte megváltoztatni az elsőfokú ítéletet.

[38] Az alperes fellebbezésében a tényállás részben hiányos és pontatlan megállapítását, az ebből eredő téves jogi következtetések levonását és az erre alapított érdemi döntés megalapozatlanságát állította.

[39] Az elsőfokú bíróság alaptalanul állapította meg, hogy a csalók arra szólították fel, a másik ügyvezetőt ügyvezetőlt semmiről ne tájékoztassa, mivel ilyen felhívás nem volt az e-mailben. A csaló üzenet kifejezetten arra vonatkozott 2020. június 25-én 11 óra 14 perckor, hogy egy külföldi vállalat felvásárlása van folyamatban és elengedhetetlen, hogy az ezzel kapcsolatos információt a vállalatban belül senkivel ne osszák meg, semmilyen formában. Az üzenet nem tartalmazta, hogy ügyvezető1 ügyvezetőt ki kell zárni az egyeztetésből. A levélből az alperes azt feltételezte, hogy ügyvezető2 írt neki és azt kéri tőle, hogy a kommunikáció kizárólag közöttük és kizárólag a felettes által meghatározott módon valósuljon meg.

[40] Az elsőfokú bíróság arra helyesen következtetett, hogy ebből az e-mailből, sem az e-mail címből, sem az e-mail jellegéből nem kellett arra következtetnie, hogy csalás áldozata. Megalapozottan járt el abban a tudatban, hogy a német anyavállalat ügyvezetőjével levelez, aki arra kérte, hogy az általa megjelölt e-mail útján tartsák a kapcsolatot. Az anyavállalattal zajló kommunikációra többféle módon, e-mail útján is sor került a korábbiakban. A kapcsolattartás módjára, az utasítások jóváhagyására semmilyen szabályzat, utasítás nem volt érvényben, tehát nem volt olyan szabály, amit az alperesnek követnie kellett volna. Ezt erősítette meg ügyvezető2 is a perben tett nyilatkozatában, hiszen maga sem tudta meghatározni, hogy a felek közötti kommunikáció során az e-mail vagy a telefon volt a jellemző. A kommunikáció alkalmazott módjából az alperes megalapozottan hihette azt, hogy a felettesével levelez, aki az anyavállalat egyik ügyvezetője és tulajdonosa és nem volt abban

a helyzetben, hogy felismerje, ténylegesen nem a felettese küldi számára az üzeneteket. Éppen az ügylet bizalmas jellegére, sürgősségére tekintettel számára – nem felróható módon – elfogadható volt, hogy a levél küldőjének kérése szerint kizárólag e-mail útján egyeztessenek.

[41] Az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, kellő gondosság mellett az átutalt összeg nagyságából kellett világossá válnia, hogy csalás áldozata. A levélben megjelölt összeg ugyanis azért nem kelthetett gyanút, mert bár az valóban magasabb volt a számlán lévő összegnél, a levél írója azonnal reagált az információra és pár perccel később az a válasz érkezett, hogy akkor csak a 405.770 Euró átutalására kerüljön sor, a többit az üzenet küldője intézi.

[42] Az összeggel szemben annak kellett volna jelentőséget tulajdonítani a gondosság, az elvárhatóság értékelése körében, hogy az alperesnek gyorsan kellett cselekednie. Máskor sem volt lehetőség a felettesi utasítások megkérdőjelezésére, amint azt ügyvezető² a perben megerősítette. Az alperes nem kérhetett magyarázatot a német tulajdonosoktól a döntésekre, azokat nem kérdőjelezhette meg, nem ellenőrizhette azok indokoltságát és célszerűségét. Az alperes a konkrét esetben azt gondolta, hogy a felettese nyilvánvalóan tévedett az átutalni kért összeg nagyságát illetően és a tájékoztatást követően az utasítását korrigálta is. Az elsőfokú bíróság sem vonta kétségbe, hogy alappal feltételezhette, a felettesével levelezik. Ennek során utasították a kapcsolattartás konkrét módjára és az átutalások teljesítésére, és arra, hogy senki más ne vonjon bele az ügyintézésbe. Mindezekre tekintettel nincs észszerű indoka, miért pont az összeg miatt kellett volna felismernie azt, hogy csalás áldozata. Ezért nem volt elvárható, hogy telefonon érdeklődjön ügyvezető²től.

[43] Az elsőfokú bíróság a fentiekből következően arra is alaptalan következtetést vont le, hogy kirívóan gondatlan volt az alperes eljárása mivel a társaság teljes számláját kiürítette. Az elsőfokú eljárás során nyilatkozott arra, hogy az átutalás előtt ellenőrizte a társaság likviditását. Megállapította, hogy a közeljövőben érkeznek bevételek a céghez, vagyis a likviditását meg tudja őrizni. Ez egyébként utóbb is megerősítést nyert, hiszen a magyar, leányvállalat¹ és szerb leányvállalatok a káreseményt követően is meg tudták őrizni fizetőképességüket és működőképességüket.

[44] Az osztalékokra vonatkozó kifizetés gyakorlatának jelen perben nem volt jelentősége. Ezek a szokásostól eltérő rendkívüli és nagyobb összegekre vonatkoztak és kifejezetten osztalékokra vonatkozó egyeztetések eredményeképpen jöttek létre. Nem volt előre meghatározott, pontos rend és előírás arra, hogy kinek, milyen módon kell abban részt vennie. Ebből semmiképp nem lehet következtetést levonni az osztaléktól eltérő nagyobb összegeket érintő átutalások gyakorlatára. Lényeges továbbá, hogy az alperes kizárólag a felettese mindenkor utasításainak megfelelően volt köteles teljesíteni az átutalásokra vonatkozó felhívást. Az alperes számára nem kellett, hogy gyanút keltsen az e-mail cím, a KPMG-re való utalás. A konkrét esetben nem osztalék kifizetésével kapcsolatos eljárásrend volt érvényben, vagyis az ezzel kapcsolatos előzetes egyeztetés gyakorlata sem volt irányadó. Egy váratlan helyzetben, nagyon rövid időn belül kellett döntéseket meghozni és az alperes az

által megalapozottan a felettesének hitt személy utasítása alapján járt el. A felperesnél nem lett szabályozva a nagyszámú átutalások rendje, az utasítások ellenőrzésének, visszaigazolásának módja, szükségessége, az ezzel kapcsolatos szokások tartósan érvényesülő gyakorlata sem volt megállapítható. Az első e-mailhez képest közel két óra telt el, amíg - az elsőfokú bíróság álláspontja szerint is - megalapozottan volt abban a tudatban, hogy a felettesével levelez, vagyis igen kevés idő állt rendelkezésére arra, hogy elemezze a helyzetet.

[45] Az elsőfokú bíróság és a felperes tévesen, az események láncolatából utólagos visszakövetkeztetésekkel kívánja az alperes felelősségét megállapítani. Az akkor elvárható magatartást nem lehet visszakövetkeztetésekkel megállapítani az utóbb ismertté vált körülmények alapján. Azt kellett vizsgálni, a károkozótól a kár bekövetkezésekor, az akkor felismerhető körülmények alapján elvárható volt-e annak felismerése, hogy a magatartása következményeként kár fog bekövetkezni. Volt-e biztos alapja annak, hogy a magatartása károkozó jellegét felismerje, hiszen nem vitatottan büncselekmény áldozata volt. Önmagában is kizárja a vétkességét, hogy az átutalás teljesítésekor tévedésben volt. A kár felismerésekor haladéktalanul rendőrségi feljelentést tett. Nem állapítható meg olyan, a munkavégzéssel, munkaköri kötelezettségével kapcsolatos szabályszegés, kötelezettségszegés, mulasztás, mely bármely konkrét szabály, munkáltatói előírás, rendelkezés megsértésében valósult meg. Ezzel szemben konkrét felperesi intézkedésekkel elkerülhető lett volna a káresemény.

[46] Az elsőfokú bíróság tévesen értékelte, hogy fel kellett volna vennie az átutalást megelőzően a kapcsolatot ügyvezetővel, mivel nem volt oka arra, hogy megkérdőjelezze, a felettesével levelez és közvetlenül tőle kapja az utasításokat. Nem sértette az Mt. 52. § (1) bekezdésében foglaltakat, hiszen a munkájára vonatkozó utasítások szerint járt el, az általában elvárható gondosság mellett. Az elvárásoknak megfelelően járt el a munkatársával együttműködve, a munkaköréhez szükséges bizalomnak megfelelő magatartást tanúsítva.

[47] Önmagában abból a tényből, hogy hosszú ideje ellátta a felperesi és más leányvállalatok ügyvezetését, nem következett, hogy a konkrét esetben fel kellett ismernie, egy csaló felhívásának tett eleget. Releváns körülmény, hogy minden érdemi napi ügyviteli döntést mindig közvetlenül a német anyavállalat vezetői hoztak meg. A döntéshozatalnak, a döntésük közlése módjának nem volt leszabályozott rendje, ezért az alperesnek lehetősége sem volt megállapítani, hogy milyen módon kell az adott helyzetben eljárnia. Nem kérdőjelezhetette meg a szokásos gyakorlat szerint e-mailben kapott felhívást, utasítást és nem késedelmeskedhetett. Felróhatóság hiányában az okozott kár megfizetésére nem kötelezhető az Mt. 177.§-179.§-ai alapján.

[48] Az alperes vitatta az elsőfokú bíróság döntését a kármegosztás kérdésében is az Mt. 179. § (4) bekezdésére hivatkozva. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes terhére értékelni a más leányvállalatokhoz érkező adathalász e-mailekre vonatkozó tájékoztatás, figyelemfelhívás elmaradását, a konkrét összeghatár feletti utalásokra vonatkozó eljárási rend hiányát és a német anyacég által üzemeltetett elektronikus levelezőrendszeren az adathalász e-mailekre vonatkozó biztonsági rendszer alkalmazásának hiányát. Ezeket a körülményeket azonban nem a kellő súlyuknak megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság és

kirívóan okszerűtlen mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy 40 %-ban határozta meg a felperesi kárviselés arányát.

[49] Amennyiben a felperes bármely kötelezettségének eleget tett volna, a kár elkerülhető lett volna. A káresemény bekövetkezését ugyanis a felperesi mulasztások tették lehetővé. Csupán a szerencsén múlt, hogy a perbeli esetet megelőzően nem történt hasonló cselekmény. A felperesnek tudomása volt a hasonló jellegű adathalász eseményekről, mégsem adott tájékoztatást az alkalmazottak részére. Súlyosan felelőtlenül a több százezres eurós átutalások rendjét nem szabályozta. Annak ellenére, hogy a kapcsolattartás folyamatosan telekommunikációs eszközök útján zajlott, az informatikai védelmet sem építette ki, mindez tudatos gondatlanságként értékelhető. Ezzel szemben az alperes részéről egy egyszeri, rossz döntésnek minősíthető mulasztás valósult meg, ami a gondatlanság lényegesen alacsonyabb szintjét valósította meg. A BH2020.9.272 számú döntésében a Kúria (Mfv.X.10.305/2019/9.) 50 %-os kármegosztást talált indokoltnak abban az esetben, amikor a munkáltató nem tette meg a szükséges intézkedéseket a szabálytalan munkahelyi gyakorlat felszámolására és nem hajtott végre ellenőrzést. A munkavállaló többszörösen, tudatosan szabályt sértett, mégsem volt indokolt 50 %-nál nagyobb mértékű kárviselés még az Mt. 180. §-án alapuló megőrzési felelősség szabályai alapján sem.

[50] Az alperes az Mt. 190. §-a téves alkalmazására hivatkozva is vitatta az elsőfokú ítéleti döntést. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által figyelembe vett szempontok a 10 %-hoz képest további jelentős mértékű mérséklést tettek indokolttá.

[51] E körben is vitatta az elsőfokú bíróság megállapítását a súlyosan és kirívóan gondatlan károkozás tekintetében és kérte figyelembe venni a BH2019.9.253 számon közzétett, Mfv.II.10.548/2018/4. számú kúriai határozatot, amelyben a Kúria részletes iránymutatást adott a kártérítés mérséklésére vonatkozó szabály alkalmazásáról. A felelőssége nem tekinthető kirívónak, a jövedelmi viszonyaihoz képest a bekövetkezett kár összege rendkívül nagy. Igazolt családi, magánéleti körülményeire tekintettel a családjára rendkívül súlyos hatással lenne a teljes kár megtérítése szemben azzal, hogy a felperes működése a káresemény bekövetkezése óta folyamatosan zavartalan.

[52] Tévesen következtetett az elsőfokú bíróság súlyos gondatlanságra azzal kapcsolatban, hogy csak három nappal később jelezte ügyvezető2nak az eseményeket, hiszen a kár bekövetkezése tekintetében az átutalás teljesítését követő eseményeknek már nem tulajdonított jelentőséget. Akkor válhattak gyanússá az utasítások, amikor 2020. június 30-án a csalóktól egy újabb, jelentős összegű átutalásra kapott felhívást. Ekkor már indokoltan feltételezte, hogy az utasításokkal valami nincs rendben és haladéktalanul felvette a kapcsolatot ügyvezető2ral. Június 25-én az átutalást követően a következő hét elejéig semmi oka nem volt arra, hogy megkérdőjelezze az utasításokat.

[53] Előadta, hogy minden pénteken közölnie kellett a német anyavállalattal az általa irányított leányvállalatok heti aktuális számlaegyenlegét és e kötelezettségének – nem vitatottan - a konkrét káreseményt követő napon, 2020. június 26-án is eleget tett. Amennyiben az anyavállalat ellenőrizte volna az ügyvezetése alá tartozó leányvállalatok számlaegyenlegét, már június 26-án nyilvánvalóvá vált volna a jelentős összegű átutalás ténye és ekkor még lehetőség lett volna az átutalás visszahívására.

A felperes fellebbezési ellenkérelme

[54] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az alperesi fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte.

[55] Az alperesnek 17 év ügyvezetői gyakorlat alapján fel kellett volna ismernie a 2020. június 25-én 11 óra 14 perckor kapott üzenetből azt, hogy az nem ügyvezetőtől származott. A leglényegesebb körülmény ezzel kapcsolatban az volt, hogy az ügyvezető soha nem adott kifizetésre szóló utasítást az alperes számára ügyvezetői tudta nélkül. A gyakorlatban az e-mailek címzettjeként minden esetben másolatban ügyvezetői is szerepelt. Ezzel a korábbi gyakorlattal teljesen szembement a hivatkozott e-mail azon üzenete, hogy az szigorúan bizalmas és kifejezetten arra kérte az alperest, hogy annak tartalmát senkivel ne ossza meg se telefonon, se szöveges üzenet formájában. Ez a szöveg nyelvtani értelmezéséből következően azt is jelentette, hogy az üzenet tartalmát ügyvezetőivel sem lehetett megosztani, függetlenül attól, hogy az üzenet konkrétan őt nem nevezte meg. Ezért az alperesnek már ekkor fel kellett volna ismernie a csalást.

[56] Nem volt jelentősége annak, hogy az alperes a német ügyvezetés döntéseire kérhetett-e magyarázatot, azokat megkérdőjelezhette-e, vagy ellenőrizhette-e azok indokoltságát. Felróhatósága éppen abban nyilvánult meg, hogy számos, az elsőfokú eljárás során bizonyított gyanús körülmény ellenére nem ismerte fel, ténylegesen nem ügyvezetővel folytatott levelezést. Az pedig a súlyos gondatlanság kategóriáját merítette ki, hogy a felperesi likviditást veszélyeztető módon szinte a teljes meglévő pénzkészletet átutalta, a likviditást a jövőben esedékessé váló, tehát bizonytalan kifizetésektől tette függővé.

[57] Mindezek alapján egyértelműen megállapítható volt az Mt. 52. § (1) bekezdés c) pontjával ellentétes munkavállalói magatartás, hiszen az alperes illetéktelen személytől származó utasítások alapján járt el, amelyeket felróható magatartása okán nem ismert fel. Nem tanúsította a tőle általában elvárható gondosságot és megsértette a munkahelyen érvényben lévő kialakult szokásokat, amelyeket egyértelműen alátámasztott ügyvezetői törvényes képviselőként tett nyilatkozata és ügyvezetői tanúvallomása. Az alperes még abban az esetben sem mentesült az utasítások betartására vonatkozó kötelezettségek alól, amennyiben az Mt. 52. § (1) bekezdése egyéb feltételeit betartva járt el.

[58] Az alperesi fellebbezésben előadott érvelés alapján nincs lehetőség a kármegosztás felperesre terheőbb irányú megváltoztatására. E körben fenntartva a fellebbezésében hivatkozottakat, a BH2019.253 számú döntésre hivatkozott.

[59] A kártérítés összegének mérséklését illetően a BH2020.9.277 számú ügy az alperesi fellebbezéssel ellentétben nem volt alkalmazható, mivel az adott üggyel ellentétben jelen perbeli esetben nem volt semmilyen szabálytalan munkahelyi gyakorlat, a szokásos gyakorlatot az alperes megfelelően ismerte. A felperes egyebekben vitatta az alperesi másodfokú perköltségigényt is, azt eltúlzottnak tekintve a fellebbezéssel érintett pertárgyérték összegéhez viszonyítva.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[60] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a felperesi fellebbezéssel érintett körben kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, fellebbezését fellebbezési ellenkérelemmel összefüggő érvelésként is kérte figyelembe venni. Álláspontja szerint a felperesi fellebbezés nem kellően pontos az összecszerűségeket illetően.

[61] Fellebbezésével egyezően azt hangsúlyozta, hogy a felróhatósággal összefüggésben előadottak csak a káresemény bekövetkezését követően, utóbb rekonstruált események alapján, utólagos következtetés útján váltak nyilvánvalóvá. A káresemény bekövetkezését megelőzően számára mindezek a körülmények nem voltak egyértelműek és nyilvánvalóak. Az első e-mail esetében a feladói e-mail cím mögött a idegen e-mail cím1 szöveg valóban olvasható volt, de ez is csak utólag, a szükséges tapasztalat és információk birtokában tette felismerhetővé a feladói cím hamis voltát.

[62] A felperes által előadottakkal szemben annak volt jelentősége, hogy a magatartása kifejtésekor, milyen információk álltak rendelkezésre és ez alapján milyen magatartás volt tőle elvárható. Nem kellett arra számítnia, hogy csalás áldozata lesz, hiszen ez a feltételezés senkitől nem várható el, senki nem élheti úgy az életét, hogy bármikor bűncselekmény elkövetésére kell számítnia. Ezért önmagában az e-mail cím alapján még nem kellett arra következtetnie, hogy csalókkal áll szemben. Tulajdonképpen a felperesi tulajdonosok sem tudták megjelölni azt, hogy egy e-mail, vagy e-mail cím mitől válhat gyanússá, miből lehet felismerni azt, hogy adatahász üzenettel állunk szemben. Olyan képességet vár el tőle a felperes, amellyel maga sem rendelkezik.

[63] Az alperesi ellenkérelemhez csatolt 2020. július 1-jei e-mail bizonyítja, hogy az anyavállalat vezetői tudtak arról, hogy más leányvállalatokat is érintett hasonló internetes

támadás. Ennek ellenére erre nem hívták fel az alperes figyelmét. Ezt a tényt ügyvezető2 is elismerte törvényes képviselőként tett nyilatkozatában. Mindez egyértelműen alátámasztotta a kármegosztás körében az elsőfokú bíróság által figyelembe vett körülményeket.

[64] Alaptalan a felperes fellebbezése a felperesnél irányadó eljárásrend szabályozásának hiányával kapcsolatban. Amennyiben lettek volna írásbeli szabályok, azokat minden esetben követni kellett volna, azokat betartva, felismerhette volna az átutalásra vonatkozó felhívás valótlan voltát. Munkahelyi gyakorlat, szokások tényét nem lehetett megállapítani, ilyen jelentős, rendkívüli összegű átutalásokra ugyanis rendszeresen nem került sor. Az egész cégcsoport működését az anyavállalat és annak tulajdonosai határozták meg. A cégcsoporton belüli lényegi kommunikáció e-mail útján zajlott, de az informatikai biztonságáért egy leányvállalat vezetőjeként nem intézkedhetett. A cégcsoporton belül az informatikai biztonságot az anyavállalatnak kellett volna megteremtenie, ezzel a kár megelőzhető lett volna. Az alperesi felróhatóságot kizárja, hogy bűncselekmény sértettje volt.

[65] Az elsőfokú bíróság valóban tévesen határozta meg a kárviselés arányát, ebben a tekintetben azonban az alperes a fellebbezésében kifejtettekre tekintettel, annak a felperesre hátrányosabb meghatározását kérte, vitatva a felperesi fellebbezésben foglaltakat.

[66] ügyvezető2 és ügyvezető1 közvetlen irányítási jogot gyakoroltak a felperes működése felett, ez kiterjedt az alperes tevékenységére is. A cégcsoport működését minden tekintetben meghatározták. A felperes tévesen hivatkozott fellebbezésében arra, hogy a német tulajdonosok csak formálisan minősültek vezetőnek. A perben lefolytatott bizonyítás adatai és a német tulajdonosok nyilatkozatai ugyanis ennek ellenkezőjét tartalmazták. Az alperes részéről felróható károkozó magatartás nem történt, ezért a felperes a kártérítési felelősség valamennyi, törvényben meghatározott elemét nem bizonyította.

[67] A felperesi fellebbezéssel szemben az Mt. 190. §-a alkalmazása indokolt volt. Az elsőfokú bíróság az irányadó kúriai döntést vette figyelembe, azonban az igazolt körülményekre tekintettel téves mérlegelés alapján csupán 10%-kal mérsékelte a fizetendő kár összegét. Az alperes e körben is fenntartotta a fellebbezésében kifejtetteket.

Az alperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelme

[68] Az alperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

[69] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 279. §-a megfelelő alkalmazásával a tényállást helyesen állapította meg, a bizonyítékokat helyesen értékelte és megfelelő

következtetéseket vont le a kártérítési felelősség és a kármegosztás tekintetében is. Helyesen állapította meg a munkáltató 40 %-os mértékű közrehatását, hiszen a felperes jelentős mértékben megszegte a kármegelőzési kötelezettségét az anyavállalat vezetőinek mulasztásaira figyelemmel.

[70] Elvárható lett volna, hogy a felperesi társaság rendelkezzen az utalásokra vonatkozó eljárásrenddel, elektronikus utalványozási rendszerrel, mert ezzel a káresemény bizonyosan megelőzhető lett volna. Súlyosan gondatlan eljárás volt kizárólagos és egyedüli döntési jogkör adni az alperesnek 100.000.000 forintos nagyságrendű utalás kérdésében. Az elsőfokú bíróság annak a ténynek is helyes jelentőséget tulajdonított, hogy a felperes nem intézkedett megfelelő elektronikus védelmi rendszer telepítéséről.

[71] Az elsőfokú bíróság megalapozottan alkalmazta az Mt. 190. §-át is. Az alperes által bizonyított körülményekkel arányosan állapította meg a mentesülés mértékét, figyelemmel az irányadó kúriai döntésre is.

[72] Az elsőfokú bíróság döntése meghozatalakor figyelembe vette mindkét fél magatartását, a gondatlanság mértékét. Helyes jelentőséget tulajdonított az alperes kirívóan súlyosan gondatlan magatartásának is, hiszen a felperesi társaság számlájáról csaknem a teljes összeget átutalta. Az alperes részéről a kár bekövetkezése előrelátható volt, a kár kockázatával számolnia kellett. Legkésőbb az átutaláskor ügyvezetőt legalább telefonon értesítenie kellett volna a távol-keleti cégvásárlás kérdésében, hiszen a hasonlóan nagy összegű osztalékkifizetések esetén is hosszas, több résztvevővel zajló egyeztetések lefolytatására került sor.

[73] Az alperesi beavatkozó érvelése szerint az alperesnek, mint az utalást teljesítő személynek az elsőfokú ítéletben megállapítottakhoz képest már korábban észlelnie kellett volna, hogy nem a felperes működésével függ össze az utalás. Gyanút keltő körülmények voltak a következők: az első üzenet teljes e-mail címsora, szokatlan kommunikációs csatorna (magán e-mail cím, WhatsUp), az átutalás szokatlanul nagy összege és a likviditást veszélyeztető volta, annak szokatlan jogcíme, ami nem tartozik a rendes napi üzletmenethez. Fel kellett volna tűnnie az ismeretlen külföldi számlaszámnak, hiszen ehhez köthető korábbi üzleti partnere a felperesnek nem volt. Gyanút keltő volt a sürgetés, a nagyon titkos tranzakcióra hivatkozás, az előzetes egyeztetések teljes hiánya, a gazdálkodási tervben nem szereplő és a könyvelésbe sem illeszthető azonnali ügylet, továbbá az, hogy olyan személy ad utasítást az ügylettel kapcsolatban, aki nem tartozik a felperes ügyvezetői, cégvezetői közé. (egyéb érdekelt - KPMG). Arra sem adott elfogadható magyarázatot az alperes, hogy egy külföldi cég felvásárlása esetén miért fogadott el konkrét adatokat nem tartalmazó számlát, amely nem az e-mailben megjelölt ügyletre, hanem új gépek vásárlására, termékértékesítésre vonatkozott és. Az alperes úgy utalta át az első üzenetváltáshoz képest négy órán belül az összeget a címzettnek, hogy nem ellenőrizte az utalás alapjául szolgáló gazdasági eseményt, az utasítást adó személyét és nem egyeztetett az anyavállalat egyetlen vezetőjével sem, holott korábban a jelentős összegű kifizetéseket egyeztetések előzték meg.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[74] A felperes fellebbezése alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

[75] Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg és a releváns jogszabályokra hivatkozott, figyelemmel azonban a Pp. 369.§ (3) bekezdés c) pontjára azok értelmezésével és a levont jogkövetkeztetésekkel a másodfokú bíróság csak részben értett egyet, ami kihatott az ügy érdemi elbírálására.

[76] Tekintettel arra, hogy az alperes fellebbezésében a kártérítési felelősség fennállását is vitatta, ezért a másodfokú bíróság elsődlegesen ebben a kérdésben foglalt állást.

[77] Az Mt. 179. § (1) bekezdése szerint a munkavállaló a munkaviszonyból származó kötelezettségének megszegésével okozott kárt köteles megtéríteni, ha nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Az Mt. 209. § (5) bekezdése szerint a vezető gondatlan károkozás esetén is a teljes kárért felel. Az Mt. 52. § (1) bekezdés c) pontja előírja, hogy a munkavállaló köteles a munkáját személyesen, az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végezni.

[78] A kártérítés tárgyában előterjesztett kereseti kérelmet arra figyelemmel kellett elbírálni, hogy a perben a kár összege, az okozati összefüggés és a munkaviszony fennállása nem volt vitatott. Szándékosságra a felperes nem hivatkozott, ezért a gondatlan károkozás kérdésében kellett állást foglalni. Az egységes jogirodalmi álláspont szerint gondatlanul jár el károkozó, amennyiben a kár bekövetkezése lehetőségét előre látja, ám – gondatlansága folytán alaptalanul - bízik annak elmaradásában (luxuria), vagy a kár bekövetkezését azért nem látja előre, mert az adott helyzetben általában elvárható gondosságot elmulasztja (negligentia).

[79] Az alperes 2003 óta volt a felperes ügyvezetője, feladatait munkaköri leírás hiányában is az anyavállalat ügyvezetőinek utasításai és a kialakult szokások alapján végezte. Munkájában – a munkakörére tekintettel - fokozott gondosság terhelte. A gondos eljárás követelménye abban az esetben teljesül, ha a vezető tisztségviselő jóhiszeműen, a hasonló pozíciót betöltő személy, hasonló körülmények között irányadó gondosságával eljárva, észszerűen következtethet arra, hogy döntése vagy cselekedete a társaság érdekeit a legmegfelelőbben szolgálja.

[80] Mindezek alapján kellett állást foglalni arról, hogy az alperes egy ügyvezetőtől elvárható gondossággal járt-e el 2020. június 25-én a 405.770 euró átutalásakor. Ezt azonban,

az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben, nem a történeteket lépésenként vizsgálva, hanem valamennyi rendelkezésre álló adat alapján kellett elbírálni, azon információk értékelésével, amelyekkel a károkozásakor az alperes rendelkezett.

[81] A másodfokú bíróság a fentiekből következően nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban a kérdésben, hogy az alperesnek csak az átutalandó összeg nagyságának megjelölését követően kellett felismernie az e-mailek csalárd, hamis voltát. Ehelyett abból kellett kiindulni, hogy 2020. június 25-én az első e-mailtól az átutalás teljesítéséig eltelt néhány órában a kapott e-mailek és az azok kapcsán felismerhető szokatlan, gyanús jelenségek alapján mi volt elvárható az alperestől.

[82] Megállapítható, hogy az alperesnek a fokozott gondosság szerint eljárva az átutalást megelőzően észlelnie kellett volna az egész ügylet gyanús, csalásra utaló voltát. Az első alkalommal megküldött e-mail kétségtelenül azt a látszatot kívánta kelteni, hogy az üzenet céges e-mail címről érkezett. Azonban a teljes e-mail cím egy ismeretlen e-mail címet is tartalmazott (idegen e-mail cím1) és az alperes sem vitatta, hogy a teljes e-mail cím számára látható volt. Az e-mail tartalma is gyanút keltő volt, mivel teljes titoktartásra vonatkozott és ezzel egyidőben napi bankszámlaegyenleg adatokra tért ki. A röviddel később, 11 óra 14 perckor magán e-mail címről küldött e-mail további aggályokat vetett fel, hiszen folyamatban lévő titkos, külföldi vállalatfelvásárlásra hivatkozott, továbbra is szigorúan bizalmas ügykezelést kérve az alperestől. Különösen aggályos és a felperesi működéssel ellentétes volt az a felhívás, hogy az alperes senkivel ne kommunikáljon a munkahelyén sem telefonon, sem szöveges és hangüzenet útján, még az üzenet küldőjével sem.

[83] Az alperes nem a tőle elvárható gondossággal, nem a kellő körültekintéssel járt el, amikor minden kontroll nélkül ezen üzeneteknek próbált eleget tenni, figyelmen kívül hagyva a felek közötti mindennapi ügymenetre kialakult gyakorlatot, miszerint minden lényeges ügyben egyeztetés történt és legalább két vezető értesült az anyavállalat részéről az egyes intézkedésekről, utasításokról. Nem volt arra példa, hogy az anyavállalat vezetői, tulajdonosai egymás előtt titkolózva valósítsanak meg bármilyen ügyletet az alperes bevonásával, mint ahogy céges ügyintézés során magán e-mail alkalmazása is példa nélküli volt. Az osztalékok ügyintézésének menete az alperes érvelésével ellentétben releváns volt, mert abból arra lehetett következtetni, hogy a nagyobb volumenű döntésekre nem egyetlen vezető részéről került sor és a több lépcsős döntési mechanizmusra az alperesnek is rálátása volt. Az anyavállalat részéről több kompetens vezető bevonásával, többfordulós egyeztetéseket követően, nem titkolózva került sor döntések meghozatalára és az ezen alapuló utasítások közlésére. Erre vonatkozóan egyértelműen nyilatkozott ügyvezető2, a felperesi társaság képviselőjében és ezt erősítette meg ügyvezető1 a tanúvallomásában. Nem volt jelentősége ugyanakkor, hogy az e-mail meghatározóbb volt-e a telefonon történő kommunikációnál, mivel nem vitatottan a telefonos elérhetőség is gyakorlat volt a felek napi szintű kapcsolattartásában. Ezt az a tény is alátámasztja, hogy az alperes 2020. június 30-án, amikor felismerte, hogy probléma van az e-mailekkel, telefonon próbálta elérni a német ügyvezetőt.

[84] Az elsőfokú bíróság tévesen foglalt állást akként, az alperes az e-mailekből jogszerűen következtetett a távol-keleti ügylettel kapcsolatos egyeztetések folyamatban létre, mivel az egyeztetés kizárja az azonnali átutalás szükségességét. Ezen kívül a társaság számláján lévő teljes összeg átutalásának kérése is különbözött a megszokottól. A perben nem volt vitatott továbbá a felperes jogkövető üzleti gyakorlata, ezért az a körülmény, hogy az üzenet szerint az alperesnek a könyvelővel valótnan információt kellett közölnie, szintén meg kellett kérdőjelezze az átutalás teljesíthetőségét, különös figyelemmel arra, hogy az üzletet semmilyen előzetes megbeszélés nem előzte meg és az átutalás tekintetében teljesen ismeretlen cég és személy utasítását kellett követni. A felperes Alapító Okirata szerint az anyavállalat kizárólagos hatáskörébe tartozik minden olyan szerződés jóváhagyása, amelynek értéke a 6.000.000 forintot meghaladja. Ennek ismeretében az is gyanút kellett volna keltsen az alperesben, hogy ezt sokszorosan meghaladó összegű üzletre hivatkozva kapott utasítást, hiszen egy cég felvásárlásával kapcsolatos átutalás csak szerződésen alapulhatott.

[85] Tévesen hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy a kártérítési felelősségét az elsőfokú bíróság az eseményekből utólagosan levont következtetésekre és nem a tényleges helyzetben, az akkori ismeretei alapján elvárható magatartásra alapította. A fentebb kifejtettek szerint olyan mértékben gyanút keltő utasításokat tartalmaztak az e-mailek, amelyek kellő gondosság mellett gyanút kellett volna keltsenek az alperesben. Ebben az esetben pedig nem lett volna mellőzhető az átutalás teljesítése előtt bármelyik német ügyvezető közvetlen megkeresése. Mindezt indokoltá tette a szokatlan kommunikációs csatornák alkalmazása, a levelezés magán e-mail címre terelése, a rendkívül nagy, likviditást veszélyeztető átutalandó összeg és annak szokatlan jogcíme. Rendkívül aggályos volt továbbá, hogy az alperes semmilyen adatot nem ismerhetett meg az összeg jogosultja tekintetében, a folyamatos sürgetés, hiszen a többmillió forintos átutalásra csupán csak pár órával az első e-mail megküldése után került sor. A nagyfokú titkosság, az előzetes egyeztetés teljes hiánya az alperes gondos, körültekintő eljárása esetén fel kellett volna keltse a gyanúját, emiatt elvárható lett volna, hogy – a többi leányvállalat ügyvezetőjéhez hasonlóan – a német cégvezetéshez forduljon. Az alperesnek tehát észlelnie kellett az e-mailek gyanús, veszélyes voltát, ezért kellő gondosság esetén fel kellett ismernie a károsodás veszélyét. Mindezekből az következett, hogy az átutalás során az alperes nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, vagyis az Mt. 179. § (1) bekezdése alapján az okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik.

[86] Az ítéltábla nem látott lehetőséget a kármegosztásra a következők szerint. A károsult felróható közrehatása kármegosztást alapoz meg, mivel senki nem kötelezhető olyan kár, illetve a kár azon részének megtérítésére, amelyet nem ő okozott. A kármegosztás feltétele, hogy a károsult is felróhatóan járt el és e magatartása a kár bekövetkezésében közrehatott. A bírói gyakorlatban jelenleg is alkalmazott PK 36. számú állásfoglalás szerint az elvárhatóság megítélésénél figyelembe kell venni, hogy a károkozótól nagyobb mértékben lehet elvárni, ismerje fel a kár bekövetkezésének lehetőségét, mint a károsulttól a károsodás veszélyének a felismerését. A károsult számolhat azzal a következménnyel, hogy a károkozástól mindenkinek tartózkodnia kell, ezért nem várható tőle a szokásos mértéket meghaladó elhárítási készenlét.

[87] A fentiekre tekintettel alappal hivatkozott a felperes arra, hogy nem volt helye az Mt. 179. § (4) bekezdése alkalmazásának, mivel a kár bekövetkezésében közreható vétkes károsulti magatartás nem volt bizonyított.

[88] Ebben a körben a másodfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy egyrészről nincs olyan informatikai biztonsági rendszer, amely valamennyi számítástechnikai úton érkező támadás kivédésére alkalmas, másrészről az elsőfokú bíróság megállapításával szemben a felperes az alperes által hivatkozott, ún. SPF Record adott problémára való megfeleléségét egyértelműen vitatta az elsőfokú eljárás során, vagyis a rendszer alkalmasságát az alperes állításán kívül bizonyíték nem támasztotta alá.

[89] A más leányvállalatokhoz érkező hasonló e-mail-ekről történő tájékoztatás elmaradása sem volt a kár bekövetkezésében közreható felróható károsulti magatartásként értelmezhető. Nem nyert bizonyítást a perben, hogy a hasonló tárgyú e-mailek pontosan mikor érkeztek a leányvállalatokhoz és a német ügyvezetés ezekről mikor szerzett tudomást. ügyvezető² törvényes képviselőként a perben azt közölte, hogy ezzel kapcsolatban nem küldtek tájékoztatást az alperesnek. A tájékoztatás elmaradása azonban nem járult hozzá a kár bekövetkezéséhez, mert az alperessel azonos pozícióban lévő más európai vezetők valamennyien észlelték a hasonló e-mailek aggályos, veszélyes voltát és azonnal tájékoztatást kértek az anyavállalattól. Ebből azt a következtetést lehetett levonni, hogy gondos eljárás mellett külön tájékoztatás és figyelemfelhívás nélkül is nyilvánvaló volt, hogy az ilyen jellegű e-mailek gyanúsak és veszélyt jelentenek. Ugyanakkor az alperes sem vitatta (36. számú jegyzőkönyv) ügyvezető² perbeli nyilatkozatával egyezően, hogy kifejezetten felhívták a figyelmét arra, ha bármilyen e-mail vagy esemény gyanús, azt azonnal jelezze a német ügyvezetés részére.

[90] A másodfokú bíróság e körben nem találta relevánsnak azt, hogy az alperes álláspontja szerint nem közölték vele, hogy mitől furcsa egy e-mail, mivel ennek felismerése más leányvállalatok vezetőinek nem okozott problémát, továbbá a fentebb részletezett aggályos körülmények alapján az átutalást megelőzően tájékoztatás hiányában is észlelnie kellett, hogy különösen gyanús körülmények között kérnek tőle jelentős összegű utalást.

[91] A konkrét esetben az írásbeli szabályozás hiánya sem volt közvetlen összefüggésben a kár bekövetkezésével. Az alperest ugyanis nem a szokványos gyakorlat, vagy adott esetben a munkáltatói szabályok követésére szólította fel az e-mail írója, hanem arra, hogy minden ésszerű elvárással szemben pár óra leforgása alatt, teljes titoktartás közepette, konkrétan nem ismert ügylet alapján, egy nem ismert ügyfélnek utaljon át igen komoly összeget úgy, hogy annak pontos célját is titkolja el a felperes és az anyavállalat munkatársai előtt. Az alperes minden kérést, utasítást teljesített, mely során az általa ismert gyakorlattal ellentétesen járt el.

[92] ügyvezető2 a perbeli nyilatkozatában nem vitatta, előfordult, hogy egyedül is adott utasítást az alperesnek, ezek azonban csak csekély jelentőségű ügyek voltak. Ez alapján az alperes alappal nem feltételezhette, hogy egy 150.000.000 forintos nagyságrendű ügyletben teljes titkolózás közepette, a többi német vezető bevonása nélkül kíván számára utasításokat adni a felettese. Az alperes nem bizonyította, hogy a felperesnél hasonló módon bonyolítottak ügyleteket. Az általa becsatolt e-mail, amint arra az elsőfokú bíróság is kitért, nem utalásra vonatkozott. Az alperes maga is elismerte a 2022. március 22-i tárgyaláson (36. számú jegyzőkönyv), hogy soha nem kapott utalásra utasítást ügyvezető2től úgy, hogy kizárólag ő vett részt a kommunikációban. Az ilyen tárgyú üzenetekben másolatként a másik ügyvezető mindig meg volt jelölve.

[93] Az alperes fellebbezésében hivatkozott a pénteki napokon, hetente esedékes bankszámlaegyenlegre vonatkozó kötelező jelentésekre. Ennek azért nem tulajdonított a kármegosztás szempontjából jelentőséget a másodfokú bíróság, mivel az alperes nem bizonyította, hogy a döntésre jogosult ügyvezetők olyan időpontban tudomást szereztek a számlaegyenlegről, amikor lehetőség lett volna az átutalás körülményeinek tisztázására, az utalás visszavonására.

[94] A fentiekből következően a kár bekövetkezésében közreható felróható munkáltatói magatartás nem volt megállapítható, ezért a teljes kár bekövetkezése kizárólag az alperes felróható magatartásával függött össze.

[95] Az Mt. 190. §-a értelmében a bíróság a munkavállalót rendkívüli méltánylást érdemlő körülmények alapján a kártérítés alól részben mentesítheti, mely során különösen a felek vagyoni helyzetét, a jogsértés súlyát, a kártérítés teljesítésének következményeit értékeli.

[96] Az elsőfokú bíróság az irányadó kúriai döntésre hivatkozással állapította meg a tényeket (BH2019.253., Kúria Mfv.10.548/2018/4.), azonban a kártérítés mérséklése a jogszabály téves értelmezésén alapult. A Kúria döntésének elvi tartalma szerint a hivatkozott jogintézmény elsődleges célja, hogy a kisebb felelősséggel kárt okozó munkavállalónak a kirívóan nagyösszegű kárt ne kelljen teljes összegben viselnie. A Kúria azt is hangsúlyozta, nem elfogadható a munkavállaló szociális szempontjainak kizárólagos értékelése, mert az a kártérítés jogintézményének a jelentőségét csorbítaná. Az Mt. 190.§-ának nem célja továbbá a munkavállaló mentesítése a kárfelelőség alól.

[97] Fellebbezésében az alperes azért kérte a kártérítés összegének mérséklését 1%-ra, azaz 4.057 euróra, mert álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által figyelembe vett és a személyét érintő körülmények jóval magasabb mértékű mérséklést tesznek indokolttá. Az alperes két kiskorú gyermeke taníttatására és élettársa súlyos, jelenleg gyógyultnak nem nevezhető állapotára hivatkozott és arra, hogy ez alapján aránytalan terhet jelent számára az igen jelentős összegű kár teljes megtérítése.

[98] Peradat a kár konkrét összege mellett az alperes egy havi nettó jövedelme, ami 1.688.467 forint volt. A felperes kifejezetten az alperes a vagyoni helyzetére, teljesítőképességére hivatkozva is vitatta az elsőfokú eljárásban a kártérítés mérséklése indokoltságát. Az alperes ezekre a körülményekre mindezek ellenére nem nyilatkozott, ezért az elsőfokú bíróságnak e körben további anyagi pervezetési kötelezettsége nem volt.

[99] A Kúria határozatát figyelembe véve az alperes szociális, családi körülményeire tekintettel, a vagyoni helyzete ismerete hiányában, pusztán a kárösszeg nagysága alapján nem volt lehetőség a kártérítés mérséklésére, különösen amiatt, mert az alperes nem kisebb felelősséggel, hanem ügyvezetőként, kiemelkedő felelőssége ellenére különösen gondatlanul eljárva olyan jelentős összegű kárt okozott, amivel az általa vezetett társaság likviditását veszélyeztette, hiszen általa elismerten lényegében nem maradt pénz a felperesi társaság számláján.

[100] Az ítéltábla a fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a fizetendő kár összegét a kereset szerinti összegre felemelte, a késedelmi kamatra kiterjedően.

[101] Az elsőfokú ítélet megváltoztatása kihatott a perköltségre, az eljárási illetékre és az egyéb költségek (tolmácsdíj) viselésére is, ezért az ítéltábla a Pp. 363.§ (6) bekezdése alkalmazásával az alperes pervesztességére tekintettel határozott ezek viseléséről az alábbiak szerint.

[102] Az alperest a felperesnél elért jövedelmére tekintettel nem illette meg munkavállalói költségkedvezmény figyelemmel a Pp. 525.§-ára. Az alperes pervesztes lett, ezért a Pp. 83.§ (1) bekezdése értelmében a pernyertes fél perköltségét meg kell térítenie.

[103] A pernyertes felperes az elsőfokú perköltségét az IM rendelet 3.§-a alapján 3.686.660 forint + áfa összegben számította fel. Ez az összeg összhangban állt a pertárgy értékével a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3.§ (2) bekezdése alapján és a teljesített képviseleti munkával is. Az eljárási illetékre és az tolmács díjának viselésére vonatkozó rendelkezés a Pp. 102.§ (1) bekezdésén alapult.

Záró rendelkezések

[104] A felperes fellebbezése eredményes volt, a másodfokú eljárásban 1.200.000 forint + áfa perköltséget számított fel az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdésére hivatkozva.

Tekintettel arra, hogy a felszámított összeg arányban állt a fellebbezett pertárgyértékkel, a képviseleti tevékenységgel (beadványok számára, terjedelme, munkaigényessége), továbbá tárgyalás is volt a másodfokú eljárásban, ezért az ítéltábla a felperes által felszámított összegnek megfelelően határozta meg a másodfokú perköltséget.

[105] A beavatkozó által támogatott alperes pervesztessége okán az alperes nem tarthatott igényt perköltségre a Pp. 90.§ (2) bekezdésére figyelemmel.

[106] A fellebbezési illetékre vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42.§ (1) bekezdésén, 46.§ (1) bekezdésén és 78.§ (4) bekezdésén alapult, figyelemmel a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3.§ (2a) bekezdésére.

Budapest, 2023. január 19.

dr. Orosz Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.
előadó bíró

dr. Szalai Beatrix s.k.
bíró